

Trefwoordenindex De Bouwbrief

Deze trefwoordenindex is bijgewerkt tot en met nummer 142 van de Bouwbrief.

Dit overzicht is vereenvoudigde index op onderwerpen, per instrumentgroep gerangschikt. Verwezen wordt naar de betreffende nummers van Huismuziek, auteurs en titels worden hier niet genoemd. In het overzicht zijn geen besprekingen van tijdschriften, en slechts enkele van boeken opgenomen.

Sommige artikelen betreffen een serie, bijv. 118-120 wil zeggen dat de serie loopt van Bouwbrief nr. 118 tot en met 120. Een R achter een getal wil zeggen dat dit een reactie, rectificatie of aanvulling betreft (vaak heel belangrijk om kennis van te nemen!). Een H wil zeggen dat dit een herhaling van een eerder in De Bouwbrief gepubliceerd artikel betreft.

Huisorgels en portatieven

algemeen, ontwerpen:

- portatief, geschiedenis, bouw: 40, 43, 118-120
- maken van een tafelpositief: 100, 103
- kistorgel (toelichting handleiding, bouw): 68, 129, 130, 133, 135
- huisorgelbouw: ontwerpen, materialen: 47-48, 49, 54, 94, 121, 125, 140
- tekenen van orgelontwerpen in Microsoft-Office: 140

metenuren en maken van orgelpijpen:

- berekenen/ontwerpen orgelmetingen: 52, 53-54, 58, 125, 137
- normmetingen en halftoonaanwijzingen: 70
- maken van metalen pijpen: 86-87, 96, 98, 122
- maken van houten orgelpijpen: 7/8, 60, 65, 67, 74, 86, 88, 122, 133
- intoneren orgelpijpen: 62, 88-89, 142
- wanddiktes van orgelpijpen: 136
- maken van intoneerlade: 59, 99
- klankonderzoek orgelpijpen: 137, 138
- orgelpijpen met lage winddruk (25 mm): 138
- alternatieve materialen orgelbouw: 127, 129

orgelregisters:

- holpijp 8': 45-46 (47-49R), 72, 104
- maken van houten prestant 8': 80
- roerquintadeen: 68
- nachtegaal-register: 72
- restauratie gedekt achtvoet: 116
- maken van quintadeen 4' 101
- maken van regaalpijpen: 102
- over het register flûte travers: 128
- maken van een tremulant: 78
- bamboepijpen: 62, 116
- cimbels en engelus: 117
- koekoeksklank (pijpen): 119

klavieren, tracturen:

- maken/ontwerpen van klavier, toetstracuur: 54, 79, 95, 98, 132
- registertracuur (elektrisch): 124
- elektrische toetstracuur: 127
- pedaalklavier voor kistorgel: 117
- ventielen en ventielveren, pulpeten: 71, 95 (96R), 108, 126, 140
- maken van een wellenbord: 124

windvoorziening:

- windlade (alternatief en traditioneel gebouwd): 97, 127, 128, 134
- windvoorziening, wind in orgelpijp: 59, 60-61 (63R), 74, 75, 76, 90, 92, 93, 94, 100-101, 121, 128, 134
- maken van balgen: 58, 106, 126

bijzondere orgels, bouwers, werkplaatsen:

- het bureau-orgel van Hess: 61
- het Bjurum-orgelpositief: 64
- orgel Silberne Kapelle Innsbruck: 73
- het Gerritsz-orgel (Nicolaïkerk-Utrecht): 130
- drie oude orgels in Noord-Italië en Zwitserland: 139
- een 19-toonsorgel (Keiaans): 34, 37
- open dag Flentrop-orgelbouw: 139

Draaiorgeltjes

- historie draaiorgeltjes: 120
- bouwen van een draaiorgeltje: 32, 44, 45(R), 52, 77, 82, 120
- toetsen voor een draaiorgel: 107
- maken van ventielbalgjes: 113
- ventielwerking in pneumatisch draaiorgel: 118
- computergestuurd draaiorgel: 106
- het noteren van draaiorgelboeken: 59

Klavecimbel (spinnetten, virginalen)

- zelf bouwen en ontwerpen: 45
- bouwpakketten klavecimbel: 5, 61, 64
- buigen van zijwanden, sierlijsten: 21, 58, 89, 103
- besnaring van klavecimbel: 7/8, 22, 25 (30R), 33-35 (36R), 117 (118R), 122
- maken van zeven, stempennen, dokjes, dempers: 30, 73, 125
- lijmen van klankbodems: 4
- intoneren van klavecimbel: 28
- klavieren, toetsgeleiding: 36, 65, 136
- klavecimbelonderstel: 28
- bouwen van een klavecimbel naar Dulcken: 131, 133, 135, 138, 141
- onderzoek klavecimbel Vincent Tibaut: 132
- interviews Titus Crijnen, Skowronek, Kalsbeek: 106, 116, 124
- ombouw klavecimbel-klavecitherium: 111
- klavecimbel naar Ruckers: 142
- restauratie virginaal: 6
- klavecitherium (historie): 95 (96R, 99R)
- een virginaal naar Ruckers: 137

Clavichorden

- clavichord: 58-59, 101, 130, 131-134, 136, 141
- reisclavichord van Stein: 74-75, 88, 122, 129

Piano en pianoforte

- restauratie, historie: 87, 91, 105, 107
- snaren voor pianoforte: 36
- bouwhandleiding - ontwerp pianoforte: 49-52
- klankvorming in piano's: 44
- opleiding pianotechnicus en -stemmer: 134

Blokfluiten, ocarina's en houtblaasinstrumenten

algemeen

historie en iconografie:

- historie fluitenbouw: 49-50, 59, 67, 72-73
- bespreking catalogus Renaissance-blokfluiten (Wenen): 124
- historische technieken blokfluitbouw: 131
- Franse flageolet: 12-13
- Bressan-blokfluiten: 135-137, 140
- iconografie blaasinstrumenten: 86

theorie, onderzoek:

- akoestische berekeningen: 50
- luchttrillingen in houtblaasinstrumenten: 44 (45R)
- omrekenen (scaling) van instrumenten: 51, 69, 73
- proporties in de fluitenbouw: 68
- klankkleur van blokfluiten: 114, 137
- opmeten van instrumenten: 27, 46-48, 133, 134, 136

technieken:

- Kolberg: alternatieve bouwtechnieken: 40, 43 (44R), 46, 49-50 (51R)
- restauratie van houtblaasinstrumenten: 40-43
- lange gaten boren: 17, 24-25, 120, 137
- ruimers maken: 30, 45, 57, 122, 127, 137-139, 142
- maken van een kernspleetvijl: 23, 28, 135
- maken van blokfluitblokken: 31
- labium en labiumrand: 9, 15
- kleppen voor blaasinstrumenten: 22, 61, 63
- stemmen, intoneren, klankbeïnvloeding: 16-17, 19-21, 26, 37, 46, 64, 84, 110, 115, 134-136, 141

diverse blokfluiten en ocarina's:

- maken van eenvoudige blokfluitjes: 35, 107, 128
- vierkante blokfluiten: 83, 89, 94, 96 (97R)
- sopranen met cilindrische boring: 14, 122, 125
- sopraninoblokfluiten (vroeg-barok): 123 (124R), 124
- sopraanblokfluiten van Terton en Haka: 63, 70
- altblokfluit naar Bressan: 134-137, 142
- altblokfluit moderne stemming: 55
- het bouwen van een basblokfluit: 69, 127
- de blokfluiten van Fred Morgan: 117
- moderne altblokfluit (Tarasov): 121
- aspecten van bamboeblokfluiten: 132
- Franse flageolet: 12-13
- (bas)ocarina's: 121 (122R), 125, 126, 127, 128, 129
- Balkan-blokfluiten (fluor, frula): 130

Traverso's, kerffluiten (etc.)

- het bouwen van een traverso: 78
- renaissance dwarsfluit: 44 (45R)
- Schweizer Pfeif (piccolo-fluitje): 128, 129
- stemmen van een traverso: 32-33
- ruimen van traverso's: 42 (44R)
- vierkleppige traverso's: 103
- traverso's van Stanesby-jr: 53
- reparatie van een flauto d'amore: 56
- dwarsfluitonderzoek: 131, 133
- de Turkse Ney: 141-142

Rietblaasinstrumenten (ook doedelzakken)

- acht Nederlandse barokhobo's: 57
- klarinetmondstuk (epoxyhars): 105
- klarinetmondstuk (hout): 121
- maken van een fagot-S: 106 (108R)
- contrafagot (epoxyhars): 110-113
- Rauschpfeife: 114

- contrabasdulciaan: 123, 126
- contrafagot van polyester: 41
- kromhoorn (diverse aspecten): 9, 13-15
- intoneren van rieten: 21, 23
- rieten van kunststof (kwarkpotjes) voor doedelzak: 43
- een doedelzakpijpje uit Friesland: 136-137
- rieten van vlierhout: 124
- de Armeense duduk: 130, 131

Metallofonen, xylofonen, celesta

- algemeen: types en toepassingen: 77-78, 121
- chromatische metallofoon: 100, 108, 119
- maken van een celestine: 117
- buiscarillon, buisklokkenspel: 119, 126, 141
- eenvoudig staafspel: 13

Tokkelinstrumenten (gitaar, luit, volksmuziek-instrumenten)

- het bouwen en ontwerpen van luiten: 28, 31 (32R), 34, 42, 60
- maken van bassnaren voor de luit: 67
- luiten uit Joegoslavië: 43, 130
- maken van rozetten (luitens etc.): 86
- gitaar: constructie, bovenbladbebalking: 97, 120
- klassieke gitaar (Antonio de Torres): 130
- carbonversterking van gitaren: 129
- gitaar: berekenen en monteren van fretten: 66, 100, 104
- steelstring gitaar: beeldverhaal: 138, 141
- stemmen van gitaren: 117
- afstelling snaarhoogte luit, gitaar: 25, 121
- zijwanden gitaar: 122, 136
- akoestische jazz-gitaar: 30-31
- knopen leggen in fretdraden: 14
- resonanstafel (voor citers ed.): 45 46(R) 47(R)

diverse types tokkelinstrumenten:

- de matzaar (Keiaanse gitaar): 63
- maken van een mandoline: 84
- Germaanse lier: 112
- Egyptische lier: 133
- Hongaarse citer: 123
- citer/cister/sister, historie en maken: 83, 85, 130
- Noordse balk, hommelm, vlier: 11, 42, 44
- psalterium: 21
- mandola ('quiltra'): 28
- maken van windharp: 85, 101
- maken van kleine harp: 76
- de violaar (Wim Somsen): 141

bouwers en collecties:

- interview(s) Nico van der Waals: 62, 127
- bezoek Manuel Reyes: 128
- volksinstrumenten Balkan: 130
- tokkelinstrumentencollectie Henny de Bruin: 140
- interview Remco Busink: 132

Strijkinstrumenten

- vioolbouw als hobby (algemene inleiding): 51-53
- handleiding vioolbouw: 105
- zelfgemaakte gereedschappen vioolbouw: 138
- het maken van een (heel) eenvoudige viool: 134
- buigijzer voor zijkant viool: 56
- maken van staartstuk en toets: 60
- lichtkast (diktebepaling bladen): 85
- vioolschaafjes, randinleggereedschap: 12, 32

- constructie F-gaten: 121
- plaatsing van de kam: 129
- gebruik van afbeeldingen (Strad-posters): 123
- viola da gamba, pardessus de viole (versch. aspecten): 16-18, 41-42, 70, 141-142
- renaissance-violen: 130
- maken van een barokcello: 129
- maken van een (simpele) contrabas: 81, 85, 108
- lakken: 4, 46, 64 (65R), 98
- lijmexperimenten: 93
- (voor)frezen van cellodek: 99
- welvingen van bovenbladen: 120
- stapelzetter: 102
- de lyra: 41
- ombouw cello tot gamba: 56
- klankhoutbeoordeling: 132
- snaren voor strijkinstrumenten: 80, 93, 139
- strijkstokken (en beharing, harsen): 29, 56, 59, 62-63, 80, 93, 126
- wolftonen bij strijkinstrumenten: 68
- resonantieprofielen van violen: 129
- interview vioolmaker Kees Roos: 129
- trade secrets - bedrijfsgeheimen vioolbouw (boek): 139
- demonstratie cellobouw: 140
- vioolbouwopleiding Newark: 130

Accordeons

- accordeon - trekharmonica: 110, 111
- Harmoniums (+ tongeninstrumenten)
- maken van een voetbas: 98
- reparatie van een harmonium: 11, 19 -21, 54-57

Overige instrumenten

- mondharp (historie en maken): 106-107, 115, 118
- Trumscheit (nonnentrompet, tromba marina): 109, 133
- midwinterhoorn en alphoorn: 34, 118
- Platerspiel: 7/8
- draailier (diverse aspecten): 11, 16, 18 (21R), 22, 33-36, 38, 60
- bouwen van een baroktrompet: 20, 24-25
- renaissance-trombone: 41, 132-134
- vuvuzela (Afrikaanse hoorn): 134
- trommel, slaginstrumenten: 38, 89, 91
- triangel: 130

Technieken

- over metalen: 76-77, 85-87
- solderen: 132
- over hout: 83-84, 125, 128
- houtsoorten voor blokfluiten: 139
- drogen en wateren van hout: 129
- over kunststof (ook kunstivoor): 88-89, 137
- het werken met messing: 140
- leveranciers materialen: 67
- armelui's vandiktebank: 69 (72R), 99
- hulpstuk bandschuurmachine: 102
- decoupeerzaaghulpstuk: 133
- Japanse zagen: 105
- zwaluwstaartverdingen met frees: 105
- buigen van hout: 3 (116H), 127
- polijsten en vernissen van hout: 4, 26
- schaven van hout, maken van schaven: 7/8, 39
- zelf profielschaven maken: 14

- sierlatjes frezen: 129
- houten schroefdraden: 70
- maken van getorste poten: 134
- hout drogen in magnetron: 30
- de houtdraaibank: 41, 132
- terminologie draaiwerk: 89
- eenvoudige draaibank (met boormachine): 87, 88
- conisch metaal draaien; metalen ruimers, verstelbare metaal-ruimers: 119, 122, 127, 139-139, 141
- de metaaldraaibank: 127
- schuren, slijpen en wetten van gereedschappen: 43, 91, 129, 135
- over terpentijn: 46
- vergulden: 87
- werken met warme lijm: 44
- afronden (klaviertoetsen): 82
- houtdiktemeter (inductief): 44
- zelfgemaakte gereedschappen vioolbouw: 138
- snaaranalyse violen: 139
- maken van intarsia (inlegwerk): 118-119, 139
- toetsbeleg vernieuwen: 55
- beletteren (opschriften maken): 57 (58R), 65-66
- lood smelten: 66, 138

Muziekinstrumentencollecties, bibliotheken, opleidingen

- Nederlandse instrumentencollecties: 128
- Museum Vleeshuis Antwerpen: 131
- Musée de la Musique Mécanique - Les Ges (Fr.): 138
- Collectie Kessels (Muzima-Tilburg): 135, 140
- Restauratieatelier Utrecht: 136
- Muziekinstituut Michaelstein (publicaties): 124
- Collectie Ton Stolk (Vlaardingingen): 138
- Muziekbibliotheek Letterenfakulteit Univ. Utrecht: 139
- opleiding HM-college (pianotechnicus en -stemmer, instrumentenbouwer): 134
- ILSA; lutherieschool Antwerpen: 142

Diversen

- maken van een muziekstandaard: 66, 79
- maken van vioolbladhouder: 99
- (alt)vioolkist: 101
- overgevoeligheid voor hout: 117
- gebruik hoofdbandloop: 139
- klankhout (Fichte): 135
- stemmingen (temperaturen): 51, 56-57, 112, 113
- formanten (klankvorming), akoestiek: 45, 52
- klankkaatsers: 139
- computers en muziek: 51, 53, 64, 69, 71
- (computers en) het maken van tekeningen: 80-82, 124, 125, 126, 132, 139, 140-141
- elektronische stemapparaten: 71
- luchtvochtigheid en instrumenten: 59, 65, 140